

دوره‌های

ایران‌شناسی

مرکز بین‌المللی آموزش

زبان فارسی به

غیرفارسی‌زبانان

زبان فارسی و ایران‌شناسی

کشور ایران با اقلیم‌های مختلف آب و هوایی، تمدن چندین هزارساله، اقوام مختلف با آداب و رسوم، زبان‌ها، گویش‌ها و لهجه‌های متفاوت و فرهنگ‌های خاص هر قوم، جاذبه‌های باستانی، تاریخی، فرهنگی و بوم-گردشگری فراوانی دارد که دیدن آن را برای جهانگردان ضروری و جذاب می‌نماید چه رسد به کسانی که زبان فارسی را برای تحصیل انتخاب کرده یا رشته‌های مرتبط با ایران و زبان فارسی را می‌خوانند. بنابراین شناخت جنبه‌های مختلف ایران برای این افراد خالی از لطف نخواهد بود. اگر به طور همزمان هم با ایران آشنا شوند و هم فارسی بیاموزند. در این دوره با ارائه دروس محتوا محور و با تاکید بر چهارمهارت زبانی (شنیدن، خواندن، نوشتن و صحبت کردن) سعی بر آن شده تا محتوای دروس به زبان‌آموز در قالب گفتگوهای شنیداری، متون خوانداری و تمرین‌های نوشتاری (متفاوت از آنچه پیش از این تالیف شده است) به صورت موقعیتی و محتوامحور، آموزش داده شود به صورتی که بدون آنکه زبان‌آموز درگیر زبان فارسی شود محتوای آموزشی را بیاموزد و زبان او به گونه‌ای تقویت شود که آن را در بافت واقعی به کار برد و به خواننده‌ی مستقل این متون در آینده تبدیل شود.

برای ثبت نام و اطلاعات بیشتر می‌توانید با پست الکترونیکی زیر تماس بگیرید.

persian@shirazu.ac.ir

جامعه‌شناسی زبان

زبان اساساً مجموعه‌ای از عناصر زبانی است و نظریه پردازان اجتماعی به ویژه جامعه‌شناسان در تلاش هستند که بدانند جوامع دارای چه ساختاری هستند و بدین منظور مفاهیمی همچون: قدرت، طبقه، منزلت، همبستگی، جنسیت و مانند آنها را به کار می‌برند.

جامعه‌شناسی زبان نه تنها به بیان سرگذشت زبان‌ها، فهرست کردن و طبقه‌بندی تعارض‌های زبانی و یا تحول و توسعه آنها، بلکه بخشی از آن نیز به توصیف سازمان بندی اجتماعی کاربرد زبان که در یک جامعه زبانی پذیرفته شده است، می‌پردازد. هدف این دوره بررسی زبان از دیدگاه جامعه‌شناسی است. این دوره به بررسی موارد زیر می‌پردازد:

- ۱- روابط میان زبان، تفکر، فرهنگ و تاریخ
- ۲- حوزه‌های زبانی شامل گویش‌های منطقه‌ای و اجتماعی، سبک‌ها و گونه‌های کاربردی زبان و عوامل موثر بر زبان‌ها و گویش‌ها
- ۳- قوم‌نگاری‌ها
- ۴- تحولات زبان از دیدگاه‌های سنتی و تحولات جاری درونی و بیرونی

ادبیات

ادبیات فارسی تاریخی دیرینه دارد و در جهان با چهره‌های بین‌المللی همچون حافظ، مولانا، فردوسی، سعدی و ... شناخته شده است. ادبیات فارسی حوزه‌ای بسیار گسترده دارد و موضوعاتی همچون حماسه و روایات اساطیری، مذهب و عرفان، روایت‌های عاشقانه، فلسفه و اخلاق و نظایر آن را در برمی‌گیرد. در این دوره سعی بر آن شده است تا به صورت فشرده مفاهیم و اصطلاحات کلیدی و اولیه ادبیات و سپس گرایش‌های اصلی آن همچون غنایی، عرفانی و حماسی تعلیم و آموزش داده شود. هریک از گرایش‌ها از منظر سبک‌شناسی، ساختار و محتوا، نمونه‌های برجسته شعر و نثر بررسی خواهد شد. یکی از مهم‌ترین اهداف این دوره آشنایی زبان‌آموزان با ماهیت کلی ادبیات فارسی و گرایش‌های اصلی آن است تا بتوانند در این دوره حوزه علاقه خود را در هریک از این گرایش‌ها پیدا کنند و سپس به صورت تخصصی آن را ادامه دهند.

آئین‌ها و مراسم

برگزاری جشن‌ها، آیین‌های سنتی و مراسم مذهبی خاص فرصتی مناسب برای مرور تاریخ و هویت هر سرزمین است که با به نمایش گذاشتن مجموعه‌ای از آداب و رسوم می‌تواند زمینه معرفی میراث فرهنگی و تاریخی را برای ملل دیگر فراهم کند. ایران سرزمینی پهناور است که در آن اقوام گوناگون با فرهنگ‌های متفاوت در کنار یکدیگر زندگی می‌کنند و آداب و رسوم آنها در قالب جشن‌ها، آیین‌ها و مراسم‌ها به نمایش گذاشته می‌شود. به طور کلی، جشن‌ها و آیین‌های ایرانی را می‌توان به پنج دسته تقسیم کرد: گروه اول را آیین‌های باستانی، اسطوره‌ای و فصلی تشکیل می‌دهند که شامل جشن‌هایی مانند: نوروز، یلدا، تیرگان، مهرگان، سده و ...؛ گروه دوم شامل آیین‌های دینی و مذهبی مانند: عید فطر، عید قربان، دهه‌ی محرم، تعزیه و ...؛ گروه سوم آیین‌های نمایشی خاص ایرانیان است، مانند: نقالی، سیاه‌بازی و ...؛ گروه چهارم آیین‌های منطقه‌ای که مخصوص یک ناحیه یا قومی خاص است مانند: آیین زار، مراسم شروه‌خوانی و ...؛ گروه پنجم شامل آیین‌های خانوادگی مربوط به تولد، ازدواج، مرگ و ... است که در طایفه‌ها و خانواده‌های مختلف به صورت‌های گوناگون برگزار می‌شود؛ از این رو، در این دوره سعی بر آن شده است تا فرصتی مناسب برای علاقه‌مندان به زبان فارسی همراه با یادگیری فرهنگ ایرانی ایجاد شود.

موسیقی

در این بخش تاریخچه‌ی موسیقی ایرانی، چهره‌های موسیقی ایرانی و سازهای ایرانی ارائه شده و به معرفی انواع موسیقی (موسیقی سنتی ایرانی و موسیقی دستگاهی) پرداخته می‌شود. سپس دستگاه‌های موسیقی ایرانی: شور، سه‌گانه، ماهور، همایون، چهارگاه و نوا. در ادامه آواز و آوازهای متعلق به موسیقی ایرانی، موسیقی نواحی ایران و تفاوت‌های آنها: موسیقی بلوچی، کردی، لری، قشقایی.

در پایان به ارتباط موسیقی، ادبیات و جامعه‌شناسی و بررسی آنها با هم خواهیم پرداخت.

سینما

پس از انقلاب اسلامی و تحولات فرهنگی پس از آن، سینمای ایران نیز همچون دیگر حوزه‌های هنری، دستخوش تحولات شگرف چه در ساختار و چه در محتوای خود شد. این تحولات سبب پدید آمدن آثار ارزشمند سینمایی بسیاری در تمامی ژانرها گردید. با توجه به ظرفیت بالای این سینما در زمینه مستند، فیلم کوتاه، درام‌های اجتماعی، سینمای معناگرا، کمدی و دیگر زمینه‌ها، لزوم شناساندن این گنجینه‌های سینمایی به فارسی‌آموزان بیش از گذشته احساس می‌شود. لزوم بهره‌گیری از این آثار از سویی به عنوان رسانه‌های فرهنگی و آئینه‌های تمام‌نمای باورها، شیوه‌های تفکر، جهان بینی، عادات و سبک‌های زندگی ایرانی و از سویی دیگر به عنوان مجموعه‌های کاملی از داده‌های طبیعی زبان فارسی می‌تواند امری مهم در حوزه آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبانان محسوب شود.

تاریخ

در این دوره‌ی آموزشی با تاریخ فکری، فرهنگی و سیاسی ایران به‌ویژه تحولات تاریخ معاصر این کشور آشنا خواهید شد. ابتدا بطور خلاصه به تاریخ ایران در دوره‌ی باستان و میانه خواهیم پرداخت. تاریخ ایران از نظر شیوه‌ی حکومت‌داری، معماری، جغرافیا، مذهب، جنگ‌ها و مهمترین آئین‌ها، رویدادها و برجسته‌ترین شخصیت‌ها در دوران باستان، میانه و جدید.

دوران باستان: هخامنشی، سلوکی، اشکانی و ساسانی

دوران میانه: حکومت‌های عرب، ایرانی، مغول

دوران معاصر اول: صفویان، افشاریه، زندیه و قاجاریه

دوران معاصر دوم: پهلوی و جمهوری اسلامی

سپس با مسائل تاریخی ایران در قرون ۱۷ و ۱۸ آشنا خواهید شد. نهضت مشروطه خاستگاه‌های آن و تاثیراتش را خواهیم شناخت و سپس به دوره‌ی پهلوی، انقلاب ایران و بعد از آن خواهیم رسید. در جلسات پایانی نیز به شناخت دین و عقاید، قومیتها و زنان خواهیم پرداخت.

هنر

صنایع دستی

صنایع دستی بیانگر صنعت و هنر نیاکان و نمایشگر ذوق و هنر مردم هر کشور و به عنوان حامی تمامی استعدادها و آفرینش‌های بشری است. صنایع دستی ایران موقعیتی ویژه و ممتاز در گستره جهان دارد و گواه این امر از ظروف سفالی و مفرغی دوران پیش از تاریخ تا ظروف سیمین و زرین و پارچه‌های اعلاء دوران مختلف تاریخ و دست‌بافته‌ها و کاشی‌کاری و آینه‌کاری‌ها تا به امروز می‌باشد. در این راستا به ارائه آموزش هنرهای دستی ایران به عنوان یکی از سه قطب مهم صنایع دستی آسیا و جهان خواهیم پرداخت. از جمله این هنرها: فرش، منبت، خاتم، قلم‌کاری، آینه‌کاری، نقاشی...